

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2396

av Per-Ingvar Johnsson m.fl. (C)

Lokalt ansvar för brottsförebyggande arbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna har en avgörande roll i det lokala trygghetsarbetet, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De lokala aktörerna i samhället är helt avgörande för att vi ska ha ett effektivt brottsförebyggande arbete i hela landet. Vi anser att samhället både trygghetsmässigt och ekonomiskt har mycket att vinna på om insatserna för att lokalt förebygga brott blir kraftfullare och bättre organiserade.

Polisen har i sin verksamhet brottsförebyggande ansvar och uppgifter. Det är därför viktigt att polisen finns närvarande lokalt för att förebygga brott.

Det lokala arbetet för trygghet ska dock inte bara vara polisens uppgift. Om vårt mål är att skapa trygghet i alla våra kommuner och stadsdelar, så krävs också att alla kommuner tar ett tydligt ansvar för att samordna och leda det brottsförebyggande arbetet. Kommunerna har en närvaro i lokalsamhället som ingen annan myndighet har.

”Allas vårt ansvar” kallades det brottsförebyggande program som arbetades fram under 1990-talet (Ds 1996:59). Det var ett försök att ta ett samlat grepp om

brottsförebyggande frågor och som bidrog till att många kommuner har bildat lokala brottsförebyggande råd. Det har dock visat sig att ambitionsnivåerna hos kommunerna ser väldigt olika ut.

Polisverksamheten är nu samlad på ett mer sammanhållet sätt än tidigare, samtidigt som ambitionen är att det lokala polisarbetet ska stärkas. Därför finns nu bra förutsättningar att åter ta ett samlat grepp på det lokala brottsförebyggande arbetet, för vilket vi anser att det behövs ett nytt nationellt program.

Ytterligare ett skäl för att göra detta är att brottsligheten har ändrat karaktär sedan 1990-talet. Den organiserade brottsligheten hör av allt att döma till de trygghetsproblem som växer allra snabbast. Justitieministern bjöd i början av 2014 in ett antal kommuner för samtal kring lokala insatser mot organiserad brottslighet. Det var ett bra initiativ som bör följas upp av den nya regeringen. Mycket tyder på att det nu behövs starkare insatser mot denna brottslighet, och att hela lokalsamhället behöver involveras i detta arbete.

Det finns bland Sveriges kommuner vitt skilda uppfattningar om vilket ansvar kommunen har för att motverka brottslighet. Det är olyckligt och det skapar otydlighet gentemot medborgarna kring vem som ska göra vad.

Socialtjänstlagen föreskriver idag att kommunerna genom socialnämnden ansvarar för arbetet mot missbruk, samt för stöd till brottsoffer. När det gäller missbruk har de flesta kommuner idag ett utvecklat arbete. Samma sak gäller dock inte för livsstilskriminella, eller återfallsförbrytare. Därför har det varit svårt att stödja eller utveckla avhopparverksamheter med fokus på kriminella nätverk i landets kommuner. Det är ett exempel på när ansvarsgränserna är otydliga, vilket gäller generellt för det brottsförebyggande arbetet.

Vi anser att det behövs ett förtydligande i lagstiftningen så att kommunerna får ett uttalat ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Utgångspunkten bör vara att kommunerna behöver utveckla detta arbete. De behöver bl.a. identifiera målgrupper som socialnämnden idag inte arbetar med. Ansvaret för kommunernas samverkan med den nya polismyndigheten bör förtydligas.

Per-Ingvar Johnsson (C)

Johan Hedin (C)

Göran Lindell (C)